Cena 150.000 Mk. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 3.000.000 Mk.
Z odnoszeniem do domu 3.500 000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . 4.000.000 Mk.
Zagranicą . . . . 7.000.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 150.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 70 (7699) Wtorek, dnia 25 Marca 1924 r Rok XXXII

BIULETYN

SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ" Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 24 marca 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	**743.5**
2) Kierunek wiatru	**S**
3) Prężność wiatru	**3** m/s.
4) Stan nieba	zachm. umiarkowane
5) Temp. powietrze	+**3.2**
6) Ilość opadów } z doby ubiegł. za cały dz.	nie było
7) Najwyż. temp.	+**10.7**
8) Najniż. temp	—**1.5**

Uwaga: № № 6 7 i 8 z poprzedniego dnia.—

TELEGRAMY.

Uchwalenie przez Senat ustawy o ochronie lokatorów.

WARSZAWA, 24.3 (Tel. wł.) Na ostatniem posiedzeniu Senatu po przeprowadzeniu kilku wniosków, a następnie po wysłuchaniu sprawozdawcy ustawy o ochronie lokatorów sen. Glogera, przystąpiono do głosowania. Przedewszystkiem przywrócono wszędzie zgodnie z wnioskiem komisji nazwę lokatorów i sublokatorów zamiast najemcy i podnajemcy. Przyjęto poprawkę rozciągającą ochronę na budynki kolejowe, względnie ich części składowe, które zostały wynajęte przez zarząd kolejowy kooperatywom kolejowym. Z dalszych najważniejszych poprawek są następujące: co do lokatorów, którzy od roku stale mieszkają w hotelach, gospodach i pensjonatach, a według nowej ustawy podlegają również ochronie lokatorów, przyjęto poprawkę, że dotyczy to tylko eksmisji, a nie wysokości komornego; co do przebudowy mieszkań, które ustawa wyjmuje z pod ochrony lokatorów, przyjętto poprawkę, że odnosi się tylko do gruntownej przebudowy mieszkań. W art. 6 przyjęto zmianę, że komorne jest płacone w ratach kwartalnych, jeżeli strony nie umówią się inaczej i na żądanie lokatora w ratach miesięcznych. Przyjęto zmianę, aby urzędnicy państwowi i samorządowi, którzy zamieszkują w budynkach państwowych lub samorządowych mogli mieć wymówione mieszkanie tylko wówczas, kiedy rozwiązanie stosunku służbowego nastąpi na skutek wydalenia za przekroczenie. Chodzi o to, aby byli eksmitowani z mieszkań urzędnicy redukowani. W art. 25 zwolniono od państwowego podatku komorne mieszkań jednopokojowych i komorne pobierane przez związki samorządowe w budynkach będących ich własnością. Po tych ważniejszych poprawkach i szeregu mniej ważnych ustawę przyjęto w całości.

Arcybiskup Cieplak będzie wydany Polsce.

MOSKWA, 24.3 Komunikat moskiewskiej radjostacji z dnia 22 marca:

Prezydjum komitetu wykonawczego postanowiło złagodzić (dosłowny tekst komunikatu brzmi: „Mitiger peine") arcybiskupowi Cieplakowi, skazanemu przez komitet wykonawczy R. S. F. S. R. na karę 10 lat więzienia na wydanie go Polsce.

Zjazd rolny w Grudziądzu.

WARSZAWA, 24.3 (Tel. wł.) Jak nas informują w pierwszych dniach kwietnia rb. ma być zwołany zjazd robotników rolnych w Grudziądzu. W związku z tym równocześnie organizacje robotników rolnych postanowiły utworzyć na Pomorzu organizacje sympatyków postulatów robotników rolnych. Jak nas informują zjazd ten odbywać się będzie pod przewodnictwem posła Kwapińskiego lub Baranowskiego

W sprawie taryfy towarowej.

WARSZAWA, 24.3 (Tel. wł.) Osiągnięcie przewidywanego w preliminarzu budżetowym M-stwa Kolei dochodu z ruchu osobowego w sumie 301127600 zł. i z ruchu towarowego w sumie

493732000 zł. czyli średnio miesięcznie 55,25 miljonów zł. nie daje się uzyskać mimo podwyżki taryfy osobowej, a to dlatego, że taryfa towarowa pozostaje w dalszym ciągu na niższym poziomie niż przed wojną i w dodatku jest od 2-ch do 3-ch razy niższą, niż taryfy państw ościennych. W celu usunięcia tej anormalności komisja taryfowa Państwowej Rady Kolejowej rozważać ma w dniu 22 bm. sprawę podwyższenia taryfy towarowej o 25 proc. — 30 proc. przez skasowanie najniższej klasy przewozu i automatyczne przesunięcie taryf obecnych o jedną klasę wyżej. Da to możność pokrycia wszystkich wydatków eksploatacyjnych Kolei Państw. dochodami zwyczajnemi.

Wstrzymanie dodatku żywnościowego dla rekrutów.

WARSZAWA. 24.3. (Tel. wł.) W związku z ogólną oszczędnością państwową M. S. Wojsk. skróciło w rb. okres wydawania dodatku żywnościowego dla rekrutów do trzech miesięcy. Wobec powyższego zakłady wojskowe i oddziały, mają po upływie powyższego okresu, licząc od dnia wcielenia rekruta do formacji, względnie od dnia wydawania tego dodatku bezzwłocznie wstrzymać wydawanie dodatku żywnościowego. Jak wiadomo dodatek ten wynosił 10 gr. chleba i 10 gr. tłuszczu.

Zniesienie zaliczek na pensje.

WARSZAWA. 24.3. (Tel. wł.) Rozporządzeniem M. S. Wojsk. zniesione zostały wszystkie uprzednie rozkazy w przedmiocie udzielania krótkoterminowych zaliczek na pensje. Udzielanie więc zaliczek na poczet uposażenia, przypadającego do wypłaty na dzień 1 następnego jest zakazane.

P. K. O. na Bank Polski.

WARSZAWA. 24.3 (Tel. wł.) W dn 21 bm: PKO. złożyło w PKKP. 100000 rubli w złocie jako dalszą zaliczkę na poczet akcji Banku Polskiego subskrybowanych przez Prezydjum i pracowników tej instytucji. Ogólna suma wpłacona przez PKO. na akcje Banku Polskiego wynosi już 200000 rubli. Wpłata została dokonaną w efektywnych monetach złotach.

Obniżka pensji w P. K. K. P.

WARSZAWA. 24.3 (Tel. wł.) Wobec stwierdzonej przez Główny Urząd Statystyczny zniżki kosztów utrzymania w tym samym stosunku zostanie wynagrodzenie pracowników w PKKP. Obniżka będzie zastosowana od dnia 1 kwietnia roku bież.

Bilansowanie w złotych

WARSZAWA. 24.3 (Tel. wł.) W związku z reformą walutową w Ministerstwie Skarbu toczą się narady nad projektem rozporządzenia o bilansowaniu w złotych i o przewalutowanie kapitałów własnych przedsiębiorstw, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych.

Z giełdy zbożowej.

WARSZAWA. 24.3 (Tel. wł.) Na posiedzeniu giełdy zbożowo-towarowej w dn. 21 bm. tendencja w dalszym ciągu mocna. Podaż skąpa. Tranzakcje zawierane po 23000000 mk. za 100 klg. żyta. Interwencja w kierunku działania na zniżkę ze strony GUZohanu nie była podjęta. Pocieszającym jednak jest objaw, że z Poznania sygnalizują zniżkę o 1000000 mk. na 100 klg. W związku z powyższym stanem giełdy warszawskiej przy wyczerpaniu zapasów mąki w młynach ku powanej po niższym kursie, istnieje zamiar zrewidowania ostatnich kalkulacji ceny mąki. Z tych powodów wydział młynów warszawskich przy Związku młynarzy polskich zwołał konferencję w celu omówienia cennika mącznego. O wynikach koferencji nie komunikowano dotych czas.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	9,300,000
Londyn	39,950,000
Belgja	392,000
Paryż	495,000
Szwajcarja	1,608,000
8% pożycz. złota	15,000,000
4% poż. prem.	1,100,000
Bony złote S. II A.	1,400,000
Frank zł. pols. na 24.3	1,800,000
„ „ „ „ 25.3	1,800,000
Listy Tow. Kr. Ziem.	57,000,000

Co zrobił dla Polski p. Kucharski.

Ustawiczne próby rehabilitacji p. Kucharskiego, podejmowane bądź to przez jego przyjaciół politycznych, bądź też przez niego samego, wywołują w społeczeństwie niesmak i żywe oburzenie. Bardzo charakterystycznym dowodem w tej mierze, jest głos „Dziennika Bydgoskiego", organ Chrześcijańskiej Demokracji w Wielkopolsce, a więc stronnictwa, które należało do dawnej większości rządowej.

„Dziennik Bydgoski" pisze:

Związek Ludowo-Narodowy wszelkiemi sposobami stara się wykazać, że jednak b. minister skarbu Kucharski był tęgą głową sanacyjną obecnego rządu. Zdaje się, że p. Kucharski sam także w to wierzy, bo ilekroć jakiś pomyślniejszy objaw w życiu naszem państwowem jest do zanotowania, zaraz się zgłasza jako ten, który dany projekt czy myśl spłodził. Gdy obce waluty zaczęły do skarbu napływać, uznał za stosowne rozgłosić, że to jego zasługa, choć każdy wtajemniczony wiedział, że jest nieprawda. A kiedy obecnie udało się szczęśliwie uzyskać dość poważną — jak na nasze stosunki — pożyczkę od Włoch, zaraz pospieszył oświadczyć, że i to jego jest zasługą, a zgromadzeni na zjeździe w Krakowie 9 bm. endecy, skwapliwie mu to przyznali. Jeszcze dalej posunął się endecki „Kurjer Poznański", który swego czasu nie mógł się dość nachwalić „żelaznej woli" genjalnych pomysłów i „dyktatorskiego" wzroku p. Kucharskiego. Z okazji piątkowej dyskusji w Sejmie, przyczem socjalista Uziembło zarzucił panu Kucharskiemu wcale nie zaszczytne manipulacje z kredytem państwowym — p. Kucharski bronił się dość słabo i nie możemy osądzić, jak się ta sprawa skończy — „Kurjer Poznański" zamieścz cza taką ciekawą uwagę: „Taki poseł Uziembło (PPS) wystąpił przy okazji dyskusji o odbudowie z insynuacyami przeciw b. min. skarbu Kucharskiemu, który na zebraniach w całym kraju zyskał uznanie społeczeństwa dla pracy, jaką wykonał i zaufanie do akcji sanacyjnej przez niego rozpoczętej".

Uwaga powyższa zawiera taką przesadę, że trudno wogóle reagować na nią. Stwierdzić jednak musimy, że poza Związkiem Ludowo-Narodowym, nikt do p. Kucharskiego ani do jego działalności na stanowisku ministra skarbu zaufania nie miał. Narodowa demokracja zaś, to nie cały kraj. Dzięki frazesom i nieudolności p. Kucharskiego, runął gabinet Witosa, bo on to właśnie podkopał jego autorytet i zaufanie społeczeństwa do jego poczynań.

To są fakty historyczne, tak samo, jak zapowiedź p. Kucharskiego, że pożyczkę zagraniczną ma zapewnioną, co się okazało — pospolitą blagą. Spekulacja na krótką pamięć ludzką poparta przez dą, nie zmaże błędów p. Kucharskiego ani faktu, że ustąpienie jego przyjęte zostało przez ogromną większość narodu z uczuciem prawdziwej ulgi. Ciągłe próby rehabilitacyi p. Kucharskiego przez jego przyjaciół, nie naprawią jego reputacyi, a raczej przypomną różne niewyjaśnione dotąd zarzuty, podniesione przeciwko niemu w prasie.

Jeszcze jedna Panama

„Przegląd Wiecz." donosi:

Komisja komunikacyjna, która rozważa obecnie budżet ministerjum kolei, natknęła się na nowe afery, krzywdzące skarb państwa polskiego. Afery te są niezwykle ciekawe, nietylko co do swej pomysłowości, ale także ze względu na osoby, biorące w nich udział. Afery te znakomicie i bujnie rozkwitły pod „błogosławionemi" rządami chjeno—pasko—piasta.

Nic też dziwnego, że w aferach tych, jak np. w aferze żyrardowskiej, spotykamy nazwisko „olbrzyma Kucharskiego", zaś obecnie w innej aferze wypłynęło na komisji komunikacyj nej nazwisko drugiego bojownika Związku Ludowo-Narodowego, senatora dr. Adama, b. członka sejmu konstytucyjnego.

Na komisji komunikacyjnej ujawniona została sprawa umowy z biurem sprzedaży biletów „Orbis", mieszczącym się przy ul. Widok. Okazuje się, że gdy miejskie stacje sprzedaży biletów dają kolei około 800 tys. złotych polskich, „Orbis" nie tylko że dochodów nie daje, ale rząd mu ma dopłacać. W tym roku ma rząd do płacić „Orbisowi" ni mniej ni więcej tylko 6.795.557 000 mk. komisowego.

Zarówno zdumiewająca, jak i tajemnicza go spodarka.

Rąbek jednak tej tajemnicy odsłania Na wyższa Izba kontroli Państwa.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza mianowicie, że „Orbis" operuje otrzymywanemi za bilety pieniędzmi, a zanim je przeleje do kasy kolejowej. „Orbis" obecnie, o ile wiadomo, przelewa pieniądze nie częściej, jak dwa razy na miesiąc.

To się nazywa mieć spryt i głowę na karku. Zręcznie zrobione, niema co! Na czele „Orbisu" jak ujawnił „Robotnik", stoi b. poseł, obecny senator dr. Adam, jeden z najwybitniejszych członków Związku Ludowo-Narodowego.

Związek Ludowo-Narodowy ma zdolnych fi nansistów.

W Kaliszu agenturę „Orbisu" ma p. Szczeciński, kandydat na posła z szesnastki.

KRONIKA.

— WYDAWNICTWA.

Następny numer „Gazety Kaliskiej" z powodu Św. Zwiastowania Matki Boskiej opuści prasę drukarską w środę w godzinach popołudniowych.

— MILJONOWKA.

W sobotniem ciągnieniu miljonówki wylosowano Nr. 2739598 sprzedany w Kasie Urzędu Pożyczki Oddziału Warszawskiego (Senatorska Nr. 29).

— DRUGĄ RATĘ drugiej zaliczki podatku majątkowego należy zapłacić najpóźniej d. 26 bm., tj. w środę. Opóźniającym się będą od środy doliczane wysokie procenty i kary.

— KONCERT SŁYNNEGO KOMPOZYTORA i piosenkarza Aleksandra Wertyńskiego zapowiada się świetnie... Będzie to niebywała biesiada artystyczna, szczególniej dla tych, którzy utwory Wertyńskiego znają, a tych w Kaliszu jest b. wiele. Koncert odbędzie się we wtorek 25 bm. w Tow. Muzycznem.

Bilety pozostałe nabywać można w cukierni p. Majera.

— PIERWSZY DZIEŃ wiosny już nie kalendarzowej mieliśmy w ubiegłą niedzielę. Liczne tłumy kaliszan spacerowały rozkoszując się słońcem i ciepłą pogodą. Lody na Prośnie spłynęły i obawa powodzi, o ile sądzić można, minęła.

— O ARESZT MIEJSKI.

W ubiegły czwartek, w sali Straży ogniowej odbyło się nadzwyczajne zebranie właścicieli nieruchomości w Kaliszu w celu wyboru 8 członków do komisji szacunkowej przy Urzędzie skarbowym.

Między innemi sprawami „Kamieniczniczy" obradowali nad położeniem obecnem i wypowiadali swoje słuszne żale z powodu sprzecznych nieraz rozporządzeń policjantów co do utrzymywania w porządku podwórza i wywozu śniegu. U jednego z właścicieli przy ul. Ciasnej policjant sporządził „pilny" protokół o godz. 1 w nocy, budząc wszystkich ze snu. Często też są wyroki na „areszt". Z powodu braku tego ostatniego właściciele domów, którzy nie mogą zapłacić wysokich kar- odsiadywać muszą areszt w murach więziennych, razem ze złoczyńcami, co jest nie

właściwem i wielce upokarzającem. Z tego powodu postanowiono zwrócić się do odpowiednich władz miejskich i sądowych, aby w Kaliszu przywrócono z powrotem dawny „areszt“ miejski. Specjalny dom taki znajduje się na Nowym Rynku, zajęty obecnie tylko przez „Kroplę mleka“ Należeby nasze władze municypalne rzeczywiście o tem pomyślały.

— ODCZYT PROF. CEZAREGO JELLENTY na temat „Rabindranat Tagore i Romain Rolland — wskrzesiciele ideału na wschodzie i zachodzie“ odbędzie się dziś t.j. w poniedziałek w sali Tow. Muzycznego. Raźna przedsprzedaż biletów u W.P. Majera zapewnia wybitnemu prelegentowi i w Kaliszu wielkie powodzenie Bilety od godz. 6-ejł przy kasie. Początek o godz. 8-15.

— WIECZOR K. HORBOWSKIEJ.

Zjeżdża na jeden występ do Kalisza znakomita prymadonna Kazimiera Horbowska, która czarować nas będzie swoim słowiczym głosem 25 marca w Sali Rzem. Chrześć. Niebywałe zainteresowanie wzbudził występ cenionej śpiewaczki. A obok słynnej prymadonny — podziwiać będziemy najpiękniejszą tancerkę z Teatru Wielkiego w Warszawie (fotografji których wystawione są w cukierni hotelu Europy), która wykona klasyczne i charakterystyczne z baletu „Pan Twardowski“ „Wieszczki lalek“ i „Coppelii“ Arje i Conconetty i śpiewać będzie bohater baryton Janusz Brodnicki, a Tymoteusz Ortym wypowie szereg własnych i Tawima Lechocja utworów. Cała elita tawarzyska dała sobie randes-vous we wtorek, 25 marca. Pod względem artystycznym wieczór ten jest imponujący i stta nie się pczwątpienia clou sezonu teatralnego. Bilety są rozchwytane.

— NA WYPADEK POWODZI.

Wobec spodziewanej powodzi, Komitet ratunkowy zwraca się z gorącym apelem do wszystkich rządowych i komunalnych instytucji, banków, zakładów przemysłowych o zwalnianie na czas katastrofy od zajęć służbowych swych pracowników — członków Straży Ogniowej i Tow. Wioślarskiego, ponieważ na zagrożonych punktach członkowie tych instytucji pełnić będą odpowiedzialne funkcje.

Komitet wyraża niepłonną nadzieję, że w zrozumieniu ogólnego bezpieczeństwa i własnego interesu, wszyscy pospieszą z pomocą i zechcą się przyczynić dol akcji ratowniczej, o tym samym zapobiegną grożącemu niebezpieczeństwu i ocalą mienie niejednego biedaka.

Przyjmujący udział w akcji obowiązani się stawić na trzykrotny urywany sygnał syreny, członkowie Straży Ogniowej — w gmachu Straży, członkowie zaś Tow. Wioślarskiego — w klubie zimowym.

— ODCZYT p. L. BOBINSKIEGO.

Dnia 21 b.m. w sali Tow. Muzycznego wygłosił odczyt znany finansista warszawski p. L. Bobiński. Prezes Banku Kredytowego w Warszawie, na temat; Wpływ Banku Polskiego na rozwój stosunków gospodarczych w Polsce.

Przy napełnionej sali prelegent obznajmił obecnych z historją handlu Polskiego wogóle a głównie ze znaczeniem Banku Polskiego, zaznaczając jednocześnie iż skończył się już teraz okres chaosu, a następuje dla Polski okres taki jaki był kiedyś — gdy Polska trzymała prym w handlu. Organizacja Banku Polskiego jest ku temu pierwszym etapem.

Odczyt ten ze względu na ciekawy temat oraz dar wymowy prelegenta, jak również umiejętne przekonywanie słuchaczy wywarł bardzo sympatyczne wrażenie.

Po odczycie odbył się z inicjatywy ttutejszego Komitetu Propagandy, w sali Resursy Obywatelskiej, bankiet na cześć prelegenta.

— „W PRZEPAŚĆ“ „STYLOWY“.

Dyrekcja „Stylowego“ dąży powoli, lecz niezmordowanie naprzód, do uzyskania najlepszego repertuaru.

„W Przepaść“ jest dobrą inscenizacją tragedji kobiety, oddającej się samorzutnie falom życia i staczającej się w przepaść moralnie.

Film powyższy jest „łabędzim śpiewam“ słynnej Asty Nielsen, gdyż wkrótce potem utalentowana ta artystka, zmarła nagle.

...Konflikty życiowe słynnej śpiewaczki operetkowej... Zawrotne wiry uciech i rozkoszy zmysłów... Zaciemnia haryzont były mąż,,. Prześladuje, grozi... Rozpacz::: Ucieczka,, Świeża miłostka... Bliżej przepaści::: Moralna spólniczka zbrodni... Krawędz przepaści::: Starość;,: Oszustwa... Niepoznane przez ukochanego::: Przepaść!!!!

Asta Nielsen, jakby przeczuwając swą bliską śmierć, stworzyła nam genjalną kreację. Przepysznie obleka swe oblicze w uwodzicielski uśmiech zesnuwa w obłoki smutku i piętnuje stygmatem starość.

Grzegorz Chmara, artysta teatru moskiewskiego, grając z powodzeniem rolę rybaka, błyszczał swym talentem.

Śliczna wystawa, pyszne widoki morskie, i ładne stroje Asty Nielsen.

Muzyka bez zarzutu.

S. S.

— Z TURKU. (Kor. wł.)

Dzięki ruchliwej i sprężystej pracy p. Stanisława Steczka, prof. miejscowego gimnazjum męskiego i reżysera (znanego już zresztą chlubnie miastu naszemu z poprzednich imprez artystycznych) mieszkańcy naszego grodu w dniach 24 i 25 marca będą mogli ujrzeć znaną powszechnie w 3-ch aktach pt. „Tragedja dzieci“ w sali Chrześcijańskiego Związku Rzemieślniczego.

Nowe dekoracje zastosowane do sztuki są bardzo udatnie wykonane ręką sławnego mistrza p. Różyckiego Henryka.

Cały dochód przeznaczony jest na rzecz niezamożnych uczniów i uczenic gimnazjum męskiego i żeńskiego w Turku.

K. W.

— WALORYZACJA FRANKA ZŁOTEGO DLA PODATKU DOCHODOWEGO na r. 1924.

Minister Skarbu wydał rozporządzenie, na mocy którego wartość franka złotego dla podatku dochodowego określoną została w sposób następujący:

Rok 1922 styczeń — 600 mk., luty — 730, marzec — 810, kwiecień — 750, maj — 790, czerwiec — 830, lipiec — 1100, sierpień — 1500, wrzesień — 1500, październik — 2200, listopad — 3100, grudzień — 3400. Rok 1923 styczeń — 5000, luty — 8000, marzec — 8300, kwiecień — 8600, maj — 9500, czerwiec — 16000, lipiec — 24,500, sierpień — 46200, wrzesień — 53800, październik — 166000, listopad — 360000 i grudzień — 956000 marek.

Rozporządzenie to obowiązuje od roku 1924 i weszło już w życie.

Redaktor H. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska“ Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej“ Aleja Józefiny 1.